

УДК 7.017.9:687

ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЕФЕКТУ ЗОРОВИХ (ОПТИЧНИХ) ІЛЮЗІЙ ПРИ РОЗРОБЦІ НОВИХ МОДЕЛЕЙ ОДЯГУ

Студ. Т.С. Журавльова, гр. БШМКск 1-15

Науковий керівник проф. Мусієнко В.О.

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Дослідити умови виникнення та сприйняття людиною ефекту зорових (оптичних) ілюзій та на основі отриманих результатів ефективно їх використовувати при розробці та створенні нових зразків одягу різного функціонального призначення з метою корекції різного роду недоліків фігури людини. Розкрити та дослідити різні засоби (лінії, штрихи, кольори, фактура), які здатні створювати та формувати базові основи виникнення стійких зорових (оптичних) ефектів.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом даного дослідження є умови виникнення зорових ілюзій та ефективне їх використання при розробці та створенні нових зразків одягу для корекції різного роду природних недоліків фігури людини. Встановити при цьому особливості використання ефекту зорових ілюзій як дієвого засобу для корегування певних природних недоліків фігури людини (надлишкова маса, деформація постави, проблеми зросту).

Методи та засоби дослідження. При проведенні відповідних досліджень використано методи аналізу та синтезу науково-технічної інформації для встановлення умов та складових елементів і засобів, які здатні формувати та викликати стійкі зорові ілюзії. Обов'язково зробити аналіз засобам та згрупувати їх за ефективністю створення зорових ілюзій в конкретному, заданому об'єкті. Дати характеристики ефективності їхнього впливу на структуру конструкції нової розробки та надати рекомендації дизайнерам для практичного використання та розширення їх творчих можливостей.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Сформовані та згруповані основні засоби, які здатні створювати зорові ілюзії, серед яких необхідно виділити:

-лінії (горизонтальні, вертикальні, діагональні, штрихи, криві - з постійним та змінним радіусом);

-кольори (хроматичні, ахроматичні, «теплі», «холодні»);

Вказані засоби здатні створити певне та стійке ілюзорне сприйняття (зміна розмірів, форми, об'єму, фактури) різних об'єктів, створюючи у глядача відчуття стабільності, впевненості, діловитості або меланхолії. В процесі розробки нової моделі всі вказані засоби спрямовані на створення у глядача певного образного-емоційного сприйняття, запропонованої моделі.

Результати дослідження. Актуальним у процесі проектування та розробки нових моделей одягу є забезпечення виразної композиційної форми та тонке відчуття дизайнером ефективного зорового сприйняття глядачем такої розробки. В умовах зорових ілюзій сприйняття будь-якого об'єкту, за певних умов, відбувається значна зорова деформація форми, об'єму, розмірів та кольору, які в окремих випадках доходять до 20% [1 - 3].

Ефективне використання цих засобів (ліній різної форми та конфігурації, кольору, фактури) в композиції костюма дозволяє створити певне психоемоційне сприйняття, що проявляються в статичності або динамічності моделі. Використання в колекції моделі горизонтальних ліній створює відчуття рівноваги, статичності, створюючи при цьому ілюзорне скорочення висоти та розширення моделі.

Використання вертикальних ліній в моделі костюма створює ілюзорне враження про її стрункість, висоту, вдало корегуючи різні природні недоліки фігури людини.

Окрема особлива роль відводиться кольору, за допомогою якого можна створити і керувати ілюзорним сприйняттям простору (збільшенням, зменшенням), впливати на зміни пропорцій деформувати форми об'єкту. При створенні колірної композиції нової розробки дизайнер повинен орієнтуватись в кінцевому сприйнятті зорового ефекту, який буде створено при сполученні певних кольорів в моделі. Важливу роль у створенні певного ілюзорного сприйняття нової розробки об'єкту (наближення або віддалення) відіграє колірний фон, на якому розміщені складові елементи моделі. Враховуючи ту особливість, що наближення об'єктів сприймається на білому, світло-сірому фоні. Відповідно, на темному фоні, об'єкти віддаляються. Такий ефект ілюзорного сприйняття об'єктів можна спостерігати при порівнянні двох подібних (рівних) фігур, але на світлому та темному фонах. У такому випадку, на темному фоні створюють ілюзорне сприйняття значно більших, ніж рівні за розмірами темні об'єкти, розміщені на світлому фоні.

Для створення ілюзорного ефекту використовують фактурні кольори, які викликають відчуття матеріальності, важкості, легкості, щільності. Використовуючи властивості фактури кольорів можна вдало створювати відчуття об'єму, форми та кривизну відповідної поверхні. Необхідно знати, що при створенні колірної композиції нової творчої розробки та для підтримання виразності сполучень складових елементів моделі, необхідно використовувати не більше трьох кольорів, тому що в інших варіантах спостерігається різке порушення єдності та взаємозв'язок складових елементів системи.

Використовуючи специфічні властивості кольору, його ілюзорного впливу на сприйняття людиною, можна вирішити суттєві проблеми композиційної побудови моделі, а саме:

- логічно поєднувати складові елементи моделі;
- виділяти головні складові моделі;
- створювати рівновагу в системі за допомогою колірних плям;
- порушувати рівновагу в системі за допомогою колірних плям, створюючи власний ритм структури;
- невілювати, за допомогою ілюзорного сприйняття кольору окремі недоліки фігури людини, корегуючи відповідні розміри (збільшення, зменшення).

Висновки. На основі аналізу умов утворення ефекту ілюзорного сприйняття об'єктів різної природи, встановлені основні, характерні засоби (лінії, штрихи, колір, плями, фактура), використовуючи які можна створювати зорові ілюзії та ефективно корегувати певні дефекти, недоліки фігури людини (маса, зріст, статура). Показано характеристики та можливості лінії (різного характеру, акценту, нахилу, штрихів) для практичного використання дизайнером у процесі творчої роботи при створенні нових моделей одягу. Дизайнерам одягу необхідно знати, що саме колір вперше створює інформаційне поле про особливості нової розробки, впливає на психоемоційний стан глядача, надає базу, формує певні враження та оцінки нової моделі. Запропоновані методи корекції певних недоліків фігури людини, з використанням ефекту оптичних ілюзій, дозволяє розширити можливості для створення нових моделей одягу різного функціонального призначення.

Ключові слова. колір, зорові ілюзії, недоліки фігури людини, дизайн одягу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. - М. : «Прогресс», 1974.-390с.
2. Малинська А.М., Пашкевич К.Л., Смирнова М.Р., Колосніченко О.В. Розробка колекцій одягу. - К.: ПП НВЦ «Профі», 2014. - 140с.
3. Грегори Р.Л. Глаз и мозг. Психология зрительного восприятия. – М.: «Прогресс», 1970. - 203с.